



Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LI. Domicilium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

verus duntaxat requiratur, ut per l. nec exemplum 20. C. de falsis, tradit Hieron. Gabr. conf. 196. num. 16. & 17. tom. 1. Unde quoties in delicto minor est dolus, toties poena quoque minor esse debet, Angel. in tract. malef. verb. scienter, num. 12. per l. si adulterium 38. §. 1. de Adult. Wes. ibid. num. 6. & ad l. Cornel. de Sicariis.

Procedit hæc regula quoad delicta vera: nam quasi delicta etiam per ignorantiam & imperitiam perpetrantur. l. 1. ff. de LL. ubi Cujac. ad Pap. C. I. A. de priv. del. 4. num. 6. add. l. 2. de term. mot. l. ult. §. 10. de publican. quod verum de ignorantia non simplici sed culpofa: licet enim negligentia, imperitia, & imprudentia delicta non sint; delicto tamen sunt proxima: maxime si ignorantia sit supina, crassa & affectata. l. 5. §. 4. & seqq. de O. & A.

XXIV.

DOLUS præponderat culpæ, l. item si obsecratrix 9. §. fin. ff. ad legem Aquil. Card. Tusch. d. tom. 2. lit. D. Conclus. 579. nu. 1. Intellige procedere, quando agitur civiliter, secus ubi ageretur criminaliter, & ad poenam inferendam, ut per Alexand. 77. Visis, sub num. 12. lib. 3. quem refert & sequitur Hieron. Buccaron. de different. inter judicia civilia & crimin. differ. 115. n. 32. Joan. Baptist. Costa de ratione rate. quæst. 104. num. 6. pag. 128.

XXV.

DOLUS cum dolo compensatur, l. viro 40. ff. soluto matrim. l. si ambo 10. ff. de compensat. l. si duo 36. ff. de dolo. l. quidam Titium 7. ff. si quis omiff. caus. testam. l. si filium 37. C. de liberali causat. quoniam 21. C. de heret. Farin. fragment. crimin. p. 1. lit. D. n. 110. Cardos. in praxi Judicum & Advoc. verb. delictum. num. 37. Cels. Bargal. de dolo lib. 6. reg. 15. ubi regula materiam per 64. numeros examinat. Intelligendo cum civiliter de crimine agitur, secus autem si criminaliter, ut per multa Jura & Doctores probat Hieronym. Buccaron. de different. inter judicia civilia & crimin. differ. 131. n. 1. & 2. [hoc verum, si uterque dolus ex æquo se habeat; quod si enim non sint in pari causa, sed alter minus, alter plus deliquerit, qui in leviori est culpa, minus oneratur. l. si servum 19. §. sequitur 3. de V. O. l. si duo 36. ff. de dolo. Joh. Ferrar. Mantuan. ad l. 197. de R. I.]

XXVI.

DOLUS non fit volenti & scienti, l. nemo 145. ff. de Regulis Juris, l. cum donati- onis 34. C. de transact. Sim. de Præcis consil. 15. num. 9. & 10. Cels. Bargal. de dolo. lib. 4.

cap. 2. num. 63. Card. Tusch. d. tom. 2. lit. D. conclus. 589. n. 1. ubi num. 2. limitat, quan- do calliditate fuit sciens seductus, & solli- citatus. Thomas de Thomasset in floribus legum, reg. 192. ubi intelligit procedere, quando sciens & consentiens liberè & sponte consentit, secus quando necessitate compulsus; id quod non tantum de compulsionem, vel coactionem reali intelli- gendum est, sed etiam de verbali persua- sione, ut per Cels. Bargal. de dolo, lib. 6. reg. 34. num. 13. ubi à principio ampliaciones & limitationes regula ponit.

CAP. LI.

Domicilium.

Axioma I.

Domicilium originis est immutabile; l. 4. & ibi: Cujac. Cod. de municip. & origin. Domici- lium enim quod descendit ab origine prima di- citur naturale. c. assumptio 6. §. 1. ff. ad municip. Dec. conf. 284. Socin. conf. 35. vol. 1. & c. fin. de for. compet. igitur immutabile, l. jura sanguinis 8. de Reg. Jur. Unde domicilium novum & ex accidenti non mutat causam originis aut civita- tem tollit originariam. l. Senatoris 11. de Sena- tor. Anchora conf. 37. nec eximit civem à com- mixture civitatis originaria. l. 1. de decur. l. & qui originem 5. in pr. d. mun. & honor. Roman. conf. 39. adeo quidem, ut locus originis & non do- micilii vel mortis inspicatur. Alber. in d. l. 1. Ro- man. d. conf. 39. Gilman. t. m. p. 3. vol. 2. n. 23.

Declaro hoc locum habere respectu tantum honorum & munerum, & sic onerum persona- lium subeundorum: item respectu successionis; non etiam quoad jurisdictionem, quæ mut. to domicilio & ipsa mutatur. Zanger. de Except. p. 2. c. 1. n. 68. Gail. 2. obs. 36. n. 10. C. I. A. lib. 5. tit. 1. th. 205.

II.

Domicilium facit incolas, l. domicilium 20. & ibi gl. in verb. incolas. ff. ad municip. l. cives 7. l. si in patria 5. C. de incol. Socin. in cap. licet ratione. num. 8. de for. compet. Gail. lib. 2. observ. 35. n. 3.

III.

Domicilium solo animo quæritur, l. privilegio 6. ibi: domicilii voluntatem. C. de incol. l. de jure 37. §. Celsus. ibi si utroque destinato sit animo. l. assumptio 6. ad municip. Jac. de S. Georg. in c. cum nullus de temp. ordin. imò non solo animo quæri, sed opus esse facto affirmat Gloss. in l. ci- ves C. de incol. verb. larem. per l. domicilium 20. & l. 21. ff. ad municip. & in l. non utique 4. ff. eod. Bart. in l. placet. ff. eod. vide Socin. ad cap. licet de for. compet. num. 25. ubi hoc declarat, quod maxime requiratur animus, & sola animi desti- natio non sufficiat; verum exigatur aliquis actus conveniens domicilio, per quem animus declare- tur: & sic expressus animus unà cum actu domi- cillii significativo sufficiat, v. c. si in civitate quadā quis conducere vel emeret domum, & verbo exprimeret, quod faciat animo ibi constituendi domi-

domicilium, quamvis sola possessionis ratio non faciat, quem incolam. l. *liberius* 17. §. *sola* 5. ff. *ad munic.* tamen hoc procedit, quando quis animi sui motum aliter non declaravit, secus si voluntatem suam circa domicilium constituendum expresse, neque in sola declaratione animi steterit, sed domum ibi emerit, & habitare coeperit, tunc actum sufficit, licet maiorem partem bonorum ibi non habeat. Gloss. in l. *cives*. C. de incol. confer. omnino l. *unum* de process. diff. 4. n. 6. sed si de animo expresso non constat & aliquis in diversis locis bona habeat, ibi praesumitur habere domicilium, ubi maxima patrimonii quantitas sita; nam in dubio ibi videtur habere animum potissimum commorandi. Conf. *Mev. p. 8* dec. 260. n. 3.

Ex dictis patet, quod ille, qui in aliquo loco (1.) habitare incipit, (2.) animum habet perpetuo ibi manendi, donec aliud eum evocaverit, domicilium ibidem habere dicatur. l. 7. C. de incol. l. 20. §. 27. ff. *ad municip.* Ita ergo studiosi, Legati, officiales aulici non videntur in loco, ubi commorantur, domicilium constituisse, cum ob solam officii rationem ibimet subsistant. Carpz. lib. 6. Resp. 38. sicut nec mercatores in loco, ubi per gulam conduxerunt. l. 19. §. 2. ff. de iudic.

Declarat: ut de hoc animo constet vel expresse vel tacite, ut si quis per 10. annos in aliquo loco fuerit commoratus, l. 2. C. de incol.

CAP. LII. Dominus.

Axioma I.

Cuiusque competit libera facultas de re sua pro lubitu suo nomine disponendi, ille est Dominus.

Ratio est in *lin re mandat*. 21. C. *mandat*. Conf. l. 6. §. *fin*. C. de sec. nupt. Ita ergo usufructuarii tutores & Curatores non sunt Domini, sed saltem loco Dominorum l. 56. §. 4. ff. de furt.

Limit. ut procedat, nisi lege vel conventione libera dispositio prohibeatur. De quo Tit. instit. quib. alien. lic. vel non.

II.

Olim Dominus etiam hodie dominus praesumitur. Gl. & Dd. in l. *fruct*. C. de probat. Bald. & Bart. ad l. 1. C. de confess. Balb. de praescript. tbes. 4. q. 1. Covarr. cap. *possessor*. p. 2. §. 1. num. 1. Everhard. in loc. Top. loc. a praeter. ad praes. Mascard. concl. 511. 874. 1074. 1346. quest. 3. Menoch. lib. 1. praes. 48. num. 5. Alex. conf. 47. n. 12. Gomes ad §. *sic itaque* n. 27. Inst. de att. Corn. conf. 24. per tot. lib. 4. incip. licet in themate. & conf. 109. videtur in princ. 52. Et hoc intelligitur si aliter, ut dicit Alex. conf. 69. in causa & lite, & lib. 3. col. 2. vers. accedit. vid. Socin. in l. 1. col. 2. n. 21. ff. de acquir. poss. ubi hoc limitat & declarat. add. Alciat. de praesumpt. 21. q. 2. Ratio, quia dominium habet naturam perpetuam: E. qui dicit illud amissum aut mutatum, debet probare. Menoch. lib. 6. praes. 62. n. 3. & seqq.

III.

Dominus qui semel factus est, amplius Dominus fieri nequit. l. 4. §. *lana*. ff. de usufrap. §.

sic itaque Institut. de Att. ubi Gomes n. 13. vid. infra M. cap. Meum.

IV.

Nemo est Dominus suorum membrorum. vid. infra cap. Membrum. add. Carpzovius 2. constitut. 21. definit. 1. num. 1. & p. 4. constitut. 1. definit. 11. n. 3. v. text. in l. 13. ad L. Aquil. Bach. 2. disp. Treutl. 32. th. 5. D.

V.

Dominorum hortari est imperare & legem ponere. l. *jubemus*. 4. C. ad L. Jul. repet. Joh. Goedd. i. Conf. Marp. 25. n. 64.

CAP. LIII. Dominium.

Conf. Tit. Rei Vindicatio.

Axioma I.

Dominium ex possessione praesumitur & probatur, l. *sicut* 8. §. *et si ff. si serv. vind.* l. ult. C. de rei vind. Dd. in l. 2. C. de probat. Afflict. in c. 1. n. 18. vers. *decimo de contr. inter Dom. & fidel.* Rip. in cap. *sepè*. n. 2. vers. *quintum commodum de restit. spoliat.* Gail. 2. observ. 45. in fin. Carpzov. p. 2. jur. forens. constit. 14. definit. 25. n. 9. Vafq. lib. 2. contr. illustr. c. 70. n. 18. Cujus rei ratio esse videtur, quod dominium a possessione ceperit, & possessio ad dominium sit quasi quoddam antecedens, ut ait Tennin. caut. 11. n. 7. Unde quod interdum ex possessione dominium probari posse negetur, id accipiendum est eo in casu, quo dominium deducitur principaliter, sicut fit in rei vindicatione, Guid. Pap. q. 28. Ant. Fab. in Cod. lib. 4. tit. 14. def. 3. n. 9. per l. *Titia*. 48. de solut. Carpz. p. 1. cons. 16. def. 24. secus si incidenter deducatur, ita Bart. in l. *sicut* 1. §. *si queratur ff. si serv. vind.* quem sequuntur Bald. in l. *indicia*. n. 3. vers. *si vero deducitur*. & in l. *cum res num.* 10. C. de probat. & in l. *non ignorat*. C. de his qui accusar. non poss. Rip. in l. *rem qua nobis*. n. 12. ff. de acquir. poss. Campeg. in tractat. de restit. reg. 339 vers. 4. Lanfr. de Orian. in tract. de restit. num. 143. Schneidew. ad §. *equè*. Instit. de action. n. 20. Guid. Papæ decis. Gratian. p. 28. Boër. decis. Burdegal. 42. n. 8. Menoch. de praesumpt. lib. 6. praesumpt. 63. n. 11. Mascard. concl. 539. n. 9. & conclus. 36. n. 25. Gail. 2. observ. 46. in fin. Fulv. Pacian. lib. 2. de probat. c. 37. n. 18. Bald. conf. 37. n. 3. vol. 5. Aretin. conf. 148. in fin. Barbat. conf. 80. n. 7. vers. *præterea est*. vol. 1. Calcan. conf. 31. num. 11. Dec. conf. 221. n. 4. Alex. conf. 10. n. 3. vol. 4. Alciat. resp. 319. n. 1. Socin. sen. conf. 122. vol. 4. Socin. jun. conf. 135. n. 3. vol. 2. Parif. conf. 75. n. 44. vol. 4. Cephal. conf. 63. n. 13. vol. 1. Simon. Pistor. conf. 5. n. 4. vol. 1. Utran. conf. 6. n. 10. vol. 1. Menoch. vol. 8. conf. 725. n. 35. Joseph. Ludov. decis. Lucen. 54. n. 15. quod multo magis obtinet in probatione temporis immemorialis, quia tali tempore probato censetur & probatum dominium. Mynf. 1. observ. 30. Schwanem. lib. 2. process. Camer. c. 18. n. 48. Sic dominium per investituras probari, ajunt Felin. in cap. *cum causam*. de probat. Gozadin. conf. 94. in fin. Bursat. conf. 27. n. 7. communem dicit Mich. Grassi. libr. 1. opin. 5. quait.